

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 6. oktobra 1869.

Gospodarske stvari.

Stroški in plačila pri kmetijah.

Da gospodar z družino vred živeti more, potrebuje on s svojo družino živeža, stanovanja, obleke; za vse to je treba denarja. Gospodar pa potrebuje tudi poslov in delavcev, ki ga stanejo spet denarja. Prav za prav bi imeli pōsli in delavci toliko dobiti, kolikor jim je za življenje, to je, za živež in obleko potreba. Ali zdaj že hočejo več imeti, posebno ker težja dela imajo. Prava taka plačila bi imeli soseskine in srenjski možje vrediti, in premisliti, da vsa taka plačila poslom, delavcem, in njih živež in seme, in kar k obdelovanju posestev gré, ne smejo polovice vrednosti pridelkov preseči, sicer kmetije ne morejo obstati, ker še davki in druga odrajtila po tem pridejo, in komaj četrto pridelkov gospodarju ostane.

Še drugi stroški in plačila pri kmetijah pa so:

Vsakoletno oguljenje in spridenje orodja, železja: lemežev, črtal, vozov, podkov, verig, posode itd., kar rado tretji del vrednosti tacega orodja znese, in včasih še več;

vsakoletna popravila pri poslopih, strebah, v hlevih itd., kar najmanj deseti del vrednosti streh, podov itd. rado znese;

zavarovanje poslopij zoper ogenj itd., ki je zelo koristno in dobro in vsega priporočevanja vredno, pa vendar znese nekoliko in se med letne stroške šteti mora;

cesarski davki od zemljišč in priklade vsake baže, od hiš pa še posebe;

naklade na cesarske davke za deželne potrebe; dalje plačila odškodovanja zemljišč; potlej birnje, vkladanje za srenjske potrebe, za cestne mostove, za cerkve, za šole, za mežnarje, za duhovne itd.; zadnjič pa

uime in nesreče na polji, v vinogradih, na poslopij, pri živini, pri družini, zdravila itd.

Vse to vzame na leto in dan več od četrte prihodkov, kar s poprejšnjimi obdelovavnimi stroški naraste že na več od treh četrte, da gospodarju na zadnje od vsega pridelka še ene četrte ne ostane za njegovo hrano in za hrano njegovih otrok, za obleko, za obuvanja, in za razne vsakdanje posebne potrebe.

Cena žita in družih pridelkov.

Zdaj, ko se pozveduje cena žita in družih pridelkov, utegnili bi mikavno biti, klicikošna nam je bila v prejšnjih letih cena. Škoda, da nimamo na drobno zapisane cene od vseh pridelkov v preteklih letih; stvar, ktera se ne zdi važna letos, utegne potomcem našim važna biti čez leta in leta. Gosp. Zalokar jo je zapisal v svojem „Umnem kmetovanji“ tako-le:

Od leta 1829. do 1840. je srednji vedno zlo enaki kup ta-le bil:

Mernik pšenice	1 gld. 30 kr.	mernik krompirja	— gld. 24 kr.
„ rži	— „ 56 „	„ fižola	1 „ 16 „
„ ječmena	— „ 50 „	„ graha	1 „ 16 „
„ ovsa	— „ 32 „	„ bobá	1 „ — „
„ ajde	— „ 50 „	„ prosá	— „ 50 „

Leta 1841. pa je bil

mernik pšenice	1 gld. 50 kr.	mernik ajde	— gld. 52 kr.
„ rži	1 „ 20 „	„ krompirja	— „ 33 „
„ ječmena	1 „ — „	„ fižola	— „ 48 „
„ ovsa	— „ 40 „	„ prosá	1 „ — „

Leta 1842. je bil

mernik pšenice	1 gld. 54 kr.	mernik krompirja	— gld. 30 kr.
„ rži	1 „ 5 „	„ fižola	— „ 46 „
„ ječmena	1 „ — „	„ prosá	— „ 48 „
„ ovsa	— „ 48 „	„ ajde	— „ 45 „

Leta 1843. je bil

mernik pšenice	1 gld. 30 kr.	mernik krompirja	— gld. 27 kr.
„ rži	1 „ 2 „	„ fižola	1 „ 22 „
„ ječmena	— „ 48 „	„ prosá	— „ 48 „
„ ovsa	— „ 38 „		

Leta 1844. je bil

mernik pšenice	1 gld. 22 kr.	mernik ajde	— gld. 45 kr.
„ rži	— „ 56 „	„ krompirja	— „ 32 „
„ ječmena	— „ 48 „	„ fižola	1 „ 19 „
„ ovsa	— „ 35 „	„ prosá	— „ 58 „

Leta 1845. je bil

mernik pšenice	1 gld. 30 kr.	mernik ajde	— gld. 52 kr.
„ rži	1 „ 8 „	„ krompirja	— „ 27 „
„ ječmena	— „ 46 „	„ fižola	1 „ 12 „
„ ovsa	— „ 38 „	„ prosá	1 „ — „

Leta 1846. je bil

mernik pšenice	1 gld. 40 kr.	mernik krompirja	— gld. 37 kr.
„ rži	1 „ 10 „	„ fižola	1 „ 16 „
„ ječmena	1 „ — „	„ prosá	1 „ 10 „
„ ovsa	— „ 48 „		

Od leta 1847. do 1851. pa je cena žita po malem rastla, in od leta 1852. do 1854. je zavaljo slabih pridelkov po vsi Evropi močno poskočila, tako da v zadnjih letih 1853. in 1854. se je prodajal spomladi

mernik pšenice	4 gld. 10 kr.	mernik ajde	2 gld. 40 kr.
„ rži	3 „ 20 „	„ turšice	2 „ 58 „
„ ječmena	2 „ 20 „	„ krompirja	2 „ — „
„ ovsa	1 „ 30 „	„ fižola	2 „ 40 „
„ prosá	2 „ 36 „		

Ta kup sicer ne more za pravo ceno veljati, ker je ta cena le zavaljo povsotnega pomanjkanja zadnja leta tolikošna.

Letošnja letina v srednji Evropi.

Letina v Holandiji in Belgiji je srednja po meri, a skozi in skozi slaba po lastnosti pridelkov. V severni Nemčiji so v obče pridelali dokaj lepe pse-